

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (in serate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 284.

V Ljubljani, v ponedeljek 13. decembra 1897.

Letnik XXV.

Protislovansko strankarstvo.

Nemškimi strankam v Avstriji manjka gotovo mnogo lastnostij. A med temi, ki jim manjkajo, ni sta predrznost in neukročena ošabnost. Teh imajo več nego dosti. Poglejmo si činitelje, po katerih sta se vzgojili!

Treba nam je poseči trideset let nazaj v pričetke našega ustavnega življenja. Tisti možje, ki so takrat zvičajno dobili krmilo v roke, so odprli tok, kateri se je razlival po avstrijski politični strugi, dokler ni bruhnil zadnji čas na površje.

Leta 1867 so se z lepimi, a hinavskimi liberalnimi publicami podrti avstrijski narodi in pričela se je strankarska vlada. Zastopniki liberalne stranke so prišli po raznih krivicah do večine v državni zbornici in zastopniki narodov so za več nego deset let obmolknili.

Strankarstvo se je tedaj pričelo v imenu liberalstva; zato tedaj nimamo druge, nego liberalno stranko. Tekom časa so se še le iz njenega naročja zvalile druge stranke: nemško-nacionalna, Schönererijanci in — socialni demokratje.

Vse, kar obsega narodov duša, se je zavrlo. Nastopilo je protislovansko, protiljudsko in protiversko, vzlasti protikatoliško gospodstvo.

Protislovansko! Beust je izrekel stavek, da je treba Slované ob steno pritiskovati. In to se je tudi zgodilo. Dne 3. februarija 1867 je padel minister grof Belcredi, ki je bil odločen nasprotnik duvalizma in odkritosrčen prijatelj Slovanom. Beustova doba se je pričela.

Slovanskim narodom je pomenjal duvalizem govo zatiranje. Če se je samo mažarskim kričačem na ljubo mažarskemu narodu dalo izjemno stališče v državi, potem se je moral sam po sebi izgubiti pomen drugih narodnostij v naši polovici, razven

nemške, ki si je hotela ravno s tem utrditi svojo nadvlado. Čehi, Poljaki so imeli ravno tako utemeljeno zgodovinsko upravo in so tudi uživali precejšnjo samostojnost. Po duvalizmu so se morali potopiti in postati nesamostojen drobec v na novo zvarjeni skupini.

Ko je nastopil Beust, so imeli Slovani s katoliškimi Nemci zagotovljeno večino v naši državi. Za dan 11. februarija je še Belcredijeva vlada sklicala državni zbor. Volilo se je takrat, kot je znano, po deželnih zborih. Češki in moravski deželni zbor sta imela katoliško slovansko večino; tudi na Kranjskem so takrat gospodovali Slovenci v deželnem zboru (razven devet glasov velikega posestva) in v odboru so sedeli sami Slovenci. V Tirolah so bili katoliško misleči možje v ogromni večini, tudi v Galiciji, kot je samo po sebi umevno, je gospodovala poljska stranka.

S temi deželnimi zbori je upal Belcredi dobiti trdno večino, ki bi zastopala avstrijske narode. Grde spletke so ga podrle in Beust je prevzel nalogo, zмести njegove načrte in nemškim liberalcem, ki so iz sebičnih namenov zagovarjali duvalizem, pomagati do zmage. Beust, ki se imenuje oče naše ustave, je tudi oče strankarske vlade nad avstrijskimi narodi. Nad pretepači sedanjega državnega zbora pluje njegov duh. S pokrovi in noži, s piščalkami in trombami se proglašajo slava njegovemu spominu.

Beust je res vse zmešal. Odložil je državni zbor in kmalu koncem marca 1867 razpisal nove volitve za deželne zборе. S silnim pritiskom je zmagala nemško-liberalna stranka na Češkem in na Moravi; na Kranjskem so sicer takrat še zmagali Slovenci, toda — zadnjič za dlje časa.

Novi deželni zbori so izvolili v veliki večini nemško-liberalne poslance za državni zbor, ki se je otvoril dne 22. maja.

Češki zastopniki so pod Riegerjevim vodstvom

na Češkem z odločnim protestom zapustili deželni zbor, ravno tako na Moravskem z Belcredijem na čelu. Kranjski Slovenci in gališki Poljaki so pa izvršili volitve v državni zbor in sklenili, odposlati svoje poslance tja. Slovani so bili s tem razdruženi. Ne maramo tu obojati postopanja naših tedanjih zastopnikov, samo to sodimo, da bi po sedanjih izkušnjah to, kar je bila takrat zmota, bila — najgorja pregreha. S slovansko vzajemnostjo je padel tudi značaj državnega zbora iz narodov zbora v strankarsko sejmišče. Vloge, ki so se takrat razdelile, so ostale. Mažarji, nemški strankarji in Slovani z nemškimi katoličani, središčem v češkem vprašanju — so se kosali leta 1867.

Leta 1897 imamo zopet Mažare s svojimi krivičnimi zahtevami z ozirom na pogodbo, nemške strankarje in Slované s katoliškimi Nemci. Samo Slovani smo se med tem marsičemu naučili in smo sedaj složni, vzajemno utrjeni. Nemški strankarji pa ravno ob obnovi pogodbe, katera ustanavlja dualistiško razmerje njim v prilog začeto, v svoji slepoti uničujejo parlamentstvo. Logike ni v njihovem postopanju. Sami si žagajo vejo, na kateri sede. In — last not least — češko vprašanje je zopet v središču.

Razdor, ki ga je napravil s svojim krivičnim pritiskom minister Beust med Slovani, se je še povečal vsled nekega, na sebi malenkostnega dogodka.

L. 1867 se je otvorila v Moskvi slovansko-etnografska razstava. Dne 15. maja je slo več avstrijskih Slovanov — Čehov, Hrvatov in tudi nekaj Slovencev ogledat si to razstavo. Rusi so jih prijazno vsprejeli. Ta dogodek je dal Beustu lepo priloznost, da je vprizoril znani »panslavistiški strah«, ki se do danes straši po birokratskih in raznih nemških glavah. • Veleizda

LISTEK.

Gledališko pismo.

Na Dunaju, 10. dec.

Odkar je genijalni Mahler prevzel vodstvo dunajske opere, pojavljajo se na tem zavodu znamenja vsestranskega napredka. V sceničnem in kostumnem oziru izginile so vse napake, katere so pri vsi krasoti dunajske opere kazile vendar celotno podobo in spominjale na provincijalno tehniko in garderobo. Najblažji vpliv Mahlerjev pa sega na muzikalno polje. In učinki, ki jih je dosegel v tem oziru, pripomogli so mu do občega priznanja njegove spretnosti in glasne pohvale njegovega prizadevanja.

Tudi bivši ravnatelj deloval je v marsičem na korist dunajske svetovne opere, pa on se je preživel in radi svoje konservativnosti rajše odstopil, nego da bi se uklonil novemu toku. — V čem pa obstoji to živabno gibanje, ki sedaj tako lepo procvita pod vodstvom Mahlerjevim? Glavni znak je pač ta, da se odpirajo vrata dunajske opere tudi slovanskim skladateljem. Že lansko leto se je počastil in poslavil Smetana z uprizoritvijo „Prodane neveste“. Letos storil je Mahler korak dalje in seznanil du-

najsko občinstvo z muzikalno najbolj dovršeno opero Smetanovo, z „Daliborom“. In glej! Ves odpor, ki ga je sprva našla slovanska glasba na doslej čisto nemškem zavodu, se je polegel in umaknil občemu občudovanju Smetane, mojstra slovanske glasbene umetnosti.

In temu ne dovolj, izbral si je Mahler koncem preteklega meseca biser ruske glasbe in po dovršeni uprizoritvi, ki je lastna, zlasti kar se tiče glasbenega proizvajanja, le dunajski operi, razkril svetu vse mičnosti in bogate zaklade najlepše ruske opere Eugenij Onegina. Tem pôtom je sledil Čeha Smetano na dunajsko opero tudi Rus Čajkovski. Lepi uspeh in pa pohvalne kritike, ki so spremljale ta pojav, nam svedočijo, da se je le predolgo prezirala ruska glasba, katere prvi zastopnik poleg Glinke je ravno skladatelj Onegina.

Ni nam v mislih, razkladati na tem mestu vse vrline tega modernega glasbenika, saj se je v vseh glasbenih krogih proslavil ravno ob ti priliki njegov spomin in pomen. Poudariti hočemo le, da Čajkovski (1840—1893) ne strinja v sebi le vsestranskih spretnostij operne glasbe, marveč da je njegov talent jako elastičen, in se s taisto milobo in umetniško virtuozičeto pojavlja v gledališki kakor v cerkveni, lirični ali pa simfonični glasbi. Kak ugled

uživajo njegove simfonije, ki so žalibog še nepoznane širšemu svetu!

Učenec Rubinsteinov prodril bode pa v najkrajšem času v prve koncertne dvorane in užival, nič manj genijalen kakor njegov učenik, isto popularnost, kakor Rubinstein. Čajkovski je namreč popolnoma samostalen genij. Sicer se zasledi sem pa tja kak vpliv francoske, zlasti pa laške glasbe, sicer se čuje iz njegovih klasičnih del nekaj odmev prvih mojstrov nemških glasbenikov in klasikov, kakor Bacha, Mozarta, Beethovena, vendar se mora priznati, da se je Čajkovski le šolal v tujih glasbah, ne da bi si pokvaril pri tem svoje individualnosti.

Najlepše njegovo delo je že omenjena opera „Eugenij Onegin“. Snov povzeta je iz Puškinovega romana, vporabljena v sedmih liričnih scenah, ki tvorijo tri akte. Glavno ulogo igra Tatjana, prva hči Larine, ruske plemenitašnje, ki se z vso vsmo mladostnega srca zaljubi v Onegina, blaziranega posvetnjaka.

Taisti zavrne nesrečno Tatjano in razdene lepo srečno vez svojega prijatelja Lenskija z Olgo, drugo hčerjo iste rodbine. V dvoboju, ki ga zahteva Lenski, smrtno užaljen od svojega dosedanjega prijatelja, pade Lenski in Onegin edide mej svet. Po dolgem času naleti Tatjano kot ženicu starega generala Gre-

Jice so avstrijski Slovani; v ruskem carjusi iščejo svojega vladarja, taki in jednaki klici so odmevali vsled tega v javnosti. Poljaki, ki so bili tedaj do Rusov vsled svoje ponesrečene vstaje se mnogo nestrpnejši, nego so danes, so se brz slepo vdali svojemu čuvstvu in zveza med njimi in drugimi Slovani v naši državi, je bila za dolgo vrsto let pretrgana. Od tedaj se pričinja protislovanska politika poljskega kola.

Poljaki so jeli hlapčevati liberalni nemški stranki. Kaj so si prislužili, se je videlo letos. — Strašno se je nad njimi maščevala uroda; za svoje delo so čuli in skušali v državnem zboru najpodlejše psovke in nesramne osebne napade od tistih, katerim so toliko let opravljali najnižje službe.

Trideset let slovanskega združenja je minulo letos. Sedaj smo zopet jedini. Pod Taaffejem, ki je bil sam liberalen, v ustavnih spletkah vzgojen politik, jih je združila vlada, zahtevajoč od njih, naj vstaje svoje posamne zahteve. Ta zveza ni bila bratska, bila je brez vzajemnosti, — politički kompromis in nič družega in še ta pod birokratskim vodstvom in gledé na nas pod nemško Hohenwartovo tvrdko.

Letos smo se združili samostojno. Počasi je slo, a sedaj, ko smo prestali krvavi krst, živimo in ideja, ki nas je skupila, ne umrje več. Zastopniki narodov dvigajo sedaj ponosno svoje glave, poučeni po prošlosti z jasnimi cilji za bodočnost.

Liberalno influenco so imeli nekaj časa Poljaki, Čehi s svojim separatističkim radikalstvom in tudi Slovenci. Kriza je sedaj prestana. Samo jeden narod je ostal brez liberalne influence. Nemški narod, menimo, v svojih katoliških zastopnikih. Čist kot ledeni kristali na nebotičnih gorah njihovega domovja, jasen in veder, kot prozorni planinski potok, je njihov značaj od l. 1867 do danes. Tirolski katoliški poslanci so se tedaj pod svojim voditeljem P. Grouterjem prav tako potezali za zatiranje slovanske narode, kot se danes njihovi nasledniki. Četa jim je narastla, načela so jim ostala. Evo, kakšna je moč katoliške ideje! Grozovite boje je bila, z izdajstvom in brezdomovinstvom so pitali in še pitajo njene zastopnike, a vendar je samo ona ohranila v našem državnem življenju smer, po kateri bodi Avstrija res pravična domovina vsem narodom.

Trideset let protislovanske strankarske politike. Koliko smo prestali v ti dobi — rajše molčimo. Doba Auersperga, Lasserja, Schmerlinga, kako grozna je. Trumoma so zapirali češke rodoljube; kranjski Slovenci smo si komaj ohranili golo življenje. V ti dobi se je pričela križeva pot koroskih, štajerskih in primorskih Slovencev, ki tirja leto za letom na stotine žrtev. In kako se je spremenilo na Hrvaškem, kako mej Slovaki! Trdnejši od granita je resnica stavka, ki je predmet temu članku:

Nemško strankarstvo, ki je l. 1867 pregnalo narodov zastopstvo in samopašno vladalo pri nas, je bilo in je protislovansko.

mina, na plemenitaškem plesu v Petrogradu ter zahteva od Tatjane, naj zapusti Gremina in ubegne z njim, da jih združi goreča prej od njega samega zavrneva ljubezen. Tatjana se hipoma uda, a po kratkih trenutjih odslovi nesrečnega in po svetu okolo begajočega Onegina.

Lepa snov! in nič manj lepa tudi glasba, ki tako nežno spremlja Tatjanino mladostno ljubezen in se v najlepši harmoniji vzpenja do razburjenih momentov, ko počijo pištole, ko omahne in zakriči Onegin, zavrnen od Tatjane, ko Lenski očita Olgi nezvestobo i. t. d. Vmes pa se zlivajo melanholični akordi v one znane ruske mol-melodije, katere prepeva mati Lašina početkom prvega akta. Pa tudi poskočna polonera popelje poslušalca tja na plesišče, kjer se veseli rusko plemstvo, in mu tako daje prestanka v resnem toku cele opere. — Vse kritike pa, ki hvalijo to prvo rusko opero, jedine so v tem, da je pač najlepša točka petje generala Gremina v tretjem aktu, ko ta pripoveduje Oneginu o sreči, katero uživa v ljubezni s Tatjano. In čudno! Pevec teh kitic je basist g. Heš, ki je ravno s to točko pokazal občinstvu, kako lepo in v srce segajoče on zna prepevati nežna mesta, najmilobnejša v celi operi.

Iz hrvatskega sabora.

Iz Zagreba, 11. dec.

Hrvatski sabor je začel 6. decembra zopet svoje delovanje. Ze v prvi seji se je pokazalo, kako misli saborska večina svojo nadmoč vršiti. Za to se je dobil namreč tudi na trideset sej izključeni poslanec dr. David Starčević od predsedništva sabora poziv, in on je tudi prišel, saj je računat, kakor vsa opozicija, da ima pravico prisostvovati sejam, kajti po kraljevskem reskriptu bi se moralo to saborsko zasedanje smatrati za novo, ne pa kot nadaljevanje prvega.

Tako se je brzkone mislilo s početka tudi v predsedništvu, ker je sicer neverjetno, da bi se bil poslal poziv tudi izključenemu poslancu. Ko pa pride David Starčević omenjenega dne v sabor, izroči se mu od predsedništva zapoved, da mora zapustiti saborsko dvorano, češ, da še ni minulo trideset sej, odkar je bil izključen. Poslanec se je pokoril zapovedi predsednikovi ter mirno odšel. Na vprašanje poslance dr. Banjavčića, zakaj se je to zgodilo, odgovori predsednik, da so se zmotili (!) v predsedniške pisarni, ko so napisali poziv tudi Davidu Starčeviću, ki nima še pravice, da sodeluje v saboru, kajti to zasedanje je le nadaljevanje poprejšnjega. In vendar je sklicano to zasedanje s kraljevskim reskriptom!

Ze v prvi seji je zahteval poslanec dr. Amruš, da se izročita saboru oba kraljevska reskripta, namreč od 29. septembra, s katerim so se saborske seje preložile, in oni od 25. novembra, s katerim se sabor sklicuje na zborovanje, češ, da bode saboru jasno, zakaj je deželna vlada nasvetovala kroni, da se sabor preloži. Predsednik je odgovoril, da se o tem predlogu ne more razpravljati, ker ni sestavljen, kakor se zahteva po pravilniku, sicer pa je le krona vlastna po svoji razsodnosti dajati take razglase. Ali dr. Amruš s tem odgovorom ni bil zadovoljen, nego je v drugi seji dne 9. decembra stavil iznovič predlog, da se izvoli poseben odbor 7 poslancev, kateremu, naj se izročita oba kr. reskripta v pretres, in da v štirih dneh poroča saboru o tej zadevi.

Dr. Amruš zagovarja nujnost tega predloga prav oistro. Za čine krona, pravi on, je pri nas odgovorna deželna vlada, a ker sta se oba reskripta prebrala v saboru, ima le-ta pravico, da se o tem razpravlja. Važnost tega reskripta od 29. septembra je v tem, da je bil sabor preložen zato, ker je nameravala opozicija zahtevati, da se skliče radi poznatih dogodkov v Sjeničaku. Posebno čudno je pa, da je ta reskript naslovljen na bana, ne pa na sabor, kar se mora tudi razjasniti. Predlagatelj zahteva nujnost za to, ker se po navadi taki predlogi v navadnih odborih zavržejo ter ne pridejo nikdar na red. Deželni zbor je bil preložen po kroni s posebnim reskriptom, a za kaj takega morajo biti zares abnormalni odnošaji v deželi. Opozicija pa ni opazila nič abnormalnega. Uprava je bila slaba, kakor poprej, siromašen narod je moral plačevati davke kakor poprej. Abnormalnost je tedaj le pri deželni vladi. Ne dopustite li vi gospoda od večine, da se o tem predlogu nemudoma razpravlja, potem ste dokazali, da se deželna vlada boji priznati, da vladajo tukaj v deželnem zboru abnormalnosti. Zagovarjal je ta predlog tudi še dr. Potočnjak proti jedinemu govorniku od večine dr. Egersdorferju, ki je hotel s svojo poznato rabulistiko in zofistiko ves ta predlog le osmešiti.

Predlagatelj je potem zahteval, da se o predlogu glasuje po imenih, kar se je tudi zgodilo. Večina je seveda predlog nujnosti zavrgla ter ga za vselej pokopala. Tako se pri nas varuje pravo sabora. Na Ogerskem se kaj takega ne bi moglo zgoditi, kajti v takih zadevah so tamkaj zložne vse stranke. Pri nas se pa žalibog posnemajo le slabe strani ogerskega parlamentarizma, nikdar ne dobre, in vendar hoče naša saborska večina biti nekakšen odsev ogerske konstitucije.

V drugi saborski seji je bilo stavljeno tudi nekoliko interpelacij večidel glede zlorab pri zadnjih deželnozbornih volitvah. Ker smo o teh zlorabah že obširneje govorili, ne mislimo jih tukaj iznova navajati.

Glavni razpravi v tem zasedanju bode o finančni nagodbi z Ogersko glede podaljšanja na jedno leto in pa o deželnem proračunu. Ni dvoma, da bode hrvatski sabor sprejel jedni in drugi zakon. Zdaj se razpravlja o tem v dotičnih odborih, a 13. decembra se začne že generalna debata. Zani-

miva bode gotovo, če tudi ne bode trajala dolgo, kajti naša večina ni tako strpljiva, kakor v državnem zboru na Dunaju. Če bode opozicija hotela predolgo govoriti, upotreba večina kloturo — in gotovo je, posebno še, če hoče pred Božičem imeti vlada odobren proračun, kar je prav verjetno, ker osnova o indemnitetu ni izročena še dozda, če tudi se je po uradnih časopisih pisalo, da bode letos sabor razpravljat o proračunu še le po novem letu. Sploh pa ne želi večina, da se v saboru mnogo razpravlja; ona ima za to važne razloge, pa gleda, da se vse čim preje dovrši. Po svojem ima tudi prav, saj po navadi nobeden ne želi, da se o lastnih neugodnih zadevah razpravlja v javnosti. A takih neugodnih zadev je žalibog pri nas na Hrvatskem le preveč, a za večino njih je odgovorna mažaronska stranka.

Proračun za autonomno upravo kraljevine Hrvatske za bodoče leto je dobil od splošne tangente manje okoli 45.000 goldinarjev. Vsa potreba je proračunjena na 9.105.384 goldinarjev, in sicer za sabor: 77.520 gld., za bana 35.800 gld., za oddelek notranjih stvari 4.579.660 gld., za bogočastje in nastavo 1.968.647 gld., za pravosodje 2.443.757 gld. Pokritje za oddelek notranjih stvari 373.861 gld., oddelek za bogočastje in nastavo 338.627 gld., oddelek pravosodje 85.015 gld. in pa tangenta javnih dohodkov 8.307.881 gold. Za oddelek notranjih stvari ter za bogočastje in nastavo se bode letos potrošilo nekaj več nego lani, za pravosodje pa manje. Proračun Hrvatske sicer raste od leta do leta, ali je popolnoma odvisen od tangente javnih naših dohodkov, s katerimi pa gospodarijo Mažari; če se razpravlja o proračunu, ne more se reči, da razpravljamo neposredno s svojimi dohodki, katerih ne moremo ne zmanjšati niti zvišati, nego z ono svoto, katero je ogersko ministerstvo odredilo za naše potrebe. In v tem se ravno najbolje vidi, kako smo odvisni od Ogerske.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. decembra.

Manifest levice, namenjen „nemškemu narodu v Avstriji“, je včeraj zagledal beli dan. Podpisali so ga najodličnejši in „najbolj olikani“ člani nemške napredne stranke, nam dovolj znane revolucionarne korifeje. V manifestu samem se najpreje omenja nesrečnih jezikovnih naredeb, s katerimi se je „prekršil zakon in ustava“. Nemška čast je bila najobčutnejše užaljena, ves nemški narod ponižan. Zastopniki nemškega naroda so bili „prisiljeni“ pričeti boj v obrambo svojih pravic. Prav dobro se pripominja k temu, da temu boju zaman iščemo primere v zgodovini parlamentarizma. Huda borba je združila nemške stranke, kakor še nikdar poprej ne. Vendar pa nemško-liberalno kliko zelo boli, da se jim je odtujil jeden del nemških zastopnikov iz alpskih dežel, ki so v odločilnem boju javno nastopili proti njim. Vkljub temu se pa nadjajo Votanovi čestilci, „da jih zdravi razum nemških volilcev kmalu prisili v pragermanske bojne čete.“ Menimo, da se jim ta nada ne uresniči tako kmalu, kajti razum nemških volilcev, ki so poslali v državni zastop za narodno enakopravnost vnete može, je vsekako mnogo bolj zdrav, kakor pa razum nemških kričačev, ki najbolje storé, da si po navetu nekega poslance, takoj dajo preiskati svoje možgane, ako se sploh še nahajajo v njihovih glavah. Nadalje se z nekakim ponosom naglašja, da njih trud ni bil brez vspeha: provzročitelj „pogubonosnih“ naredeb je zginitil s površja in ostavil državo v najbolj razdejanih razmerah. Slovansko federalistična zveza, ki se ni strašila pred nikakimi „nasilstvi“, kateri ni bilo sveto nobeno pravo, mu je pri tem delu pomagala. Saj res! Slovansko-krščanska večina je vprizarjala pod Badenijevo komando za vso Avstrijo sramotne škandale in onemogočila s svojim postopanjem vsako parlamentarno delo! Naivni so pa ti nemški mameluki, to se jim mora priznati. Se bolj karakteristična za to kliko je pa trditve, da so se pogajanja mej Čehi in Nemci razbila le vsled trmoglavosti slovanske večine, ki se nikakor ni hotela odpovedati „protizakonitim potom“ pridobljenim pravicam ter ne spokoriti se za svoje pregreške. Kdo je bil v resnici bolj trmoglav, kakor ravno levičarski kolovodje, ki so a priori odbili vsako spravo, akoravno so šli zastopniki Slovanov v svoji popustljivosti do skrajne meje. K sklepu morajo pa ti možje sami priznati, da so si priborili sicer nekaj, toda daleko še ne odločilne zmage. Z veliko skrbjo zro v bližnjo bodočnost, zaprisegajo si pa, da hočejo vztrajati v vseh okolno-

stih zvesti sami sebi in svojemu narodu. Naj bodo le zvesti sami sebi, kakor jim drago, svojemu zavednemu, pod težo vsakoršnih bremen vzdihajočemu narodu so se pa že zdavna izneverili. Narod hoče kruha, ne pa pragermanskih budalostnih demonstracij in škandalov. To pa je ravno za nas zelo ugodno in zato smemo z mirno vestjo in najboljšimi nadami zreti bodočnosti v lice.

Začasna vredba skupnih zadev je bila minulo soboto na dnevnem redu razprav finančnega odseka ogerske poslanske zbornice. Odsek je v glavni in nadrobni razpravi vsprejel vladno predlogo z dostavkom, da se mora postavodajalnemu zastopu, ako je ta zbran, v štirinajstih dneh predložiti pooblastilo glede ukrepov, ki se morajo dognati naredbenim potom, sicer pa takoj, ko se prične zasedanje, in da veljava začasne vredbe ugasne koncem prihodnjega leta. Razprava je bila sploh precej burna, vendar pa vlada ni imela posebnih težav. Finančni minister Lukacs je povedal tekem razprave nekaj resnic, ki naj bi jih ob svojem času uvaževali zastopniki avstrijskih narodov. Rekel je, da bi se odprava skupne carine ne mogla izvršiti brez škode na obeh straneh (posebno na strani Ogorske), da bi bila popolna ločitev v zadevi skupna banka nedopustna z ozirom na preosnovo valute. Dostavil pa je minister, da popolna ločitev nikakor ni popolno izključena, toda izvršiti se more le v dveh slučajih, in sicer prvič, ako se od strani Avstrije ozir kvote stavijo nemogoče in nepravilne zahteve, in drugič pa, ako bi Avstrija zavrgla dosedanjo pogodbo. V teh dveh slučajih bi morali Ogrji privoliti v neizogibno zlo. Kar najbolj bi pa bilo graje vredno, ko bi Ogrji provocirali take razmere. Iz teh ministrovih besedij je razvidno, kako se Mažari bojé osodepolnega trenutka, ker bi jim bil s tem ravno zaprt vir bogatih dohodkov. — Predloga je torej vsprejeta v odseku, v malo dneh se odobri tudi v poslanski zbornici in zadeva bo rešena. Kvota se bode pa določila za dobo jednega leta po razmerju 31:4:68:6, torej ostane najbrže vse pri starem.

Borba angleških delavcev za obstanek postaja z vsakim letom huja in bati se je, da se vname mej delavci in delodajalci prava pravcata vojska. Posebno hud je boj, ki ga bijejo delavci v angleških strojarnah za povišanje plač. Izjalovil se je poskus delodajalcev, ki so po večini veliki kapitalisti in ne kažejo prav nikakega usmiljenja napram svojim delavcem. Stavili so več pogojev v dosego popolne sprave, toda ti pogoji so bili tako obteževalni, da jih delavci, akoprav radi dolgotrajne stavke že zelo sestradani, niso mogli vsprejeti. Jeden glavnih pogojev obstoji posebno v tem, naj bi se posamne delavske družbe in zadruga prav nič ne vmešavale v plačilne razmere delavcev v strojarnah. Ker pa delavci uvidevajo, da je le v združenju moč in bi si sami bore malo mogli pomagati, se po pravici ustavljajo tej zahtevi. Podjetniki se sicer nadejajo, da jim je zmaga zagotovljena, in skušajo v to svrhu pridobiti z vsakovrstnimi sredstvi kar največ možno nasprotnikov, toda konečno besedo imajo le tisti, brez katerih podjetnik ne more izdelovati svojih strojev. Ko bi se jim pa konečno vkljub temu posrečilo premamiti trpine ter jih vpreči zopet v delo, ne da bi jim bilo treba globokeje poseči v napolnjene žepe, bode sicer zavladal mir, toda mir, ki temelji na taki podlagi, ne bo imel nobene trsne veljave.

Za mesto krečanskega guvernerja evropska diplomacija še sedaj ni našla primerneža moža, ki bi ugajal vsem interesovanim krogom. — Rusija in Francija sta, kakor smo svojedobno poročali, predlagali za to mesto predsednika črnogorskega ministerstva, Petrovića. O tej kandidaturi so se minuli teden že razgovarjali poslaniki v Carjem gradu. Angleški poslanik je izjavil, da njegova vlada načelno ni proti tej kandidaturi in ji bode pritrčila, ako se ne najde kak sposobnejši mož. Zastopnik Nemčije soglašá istotako s tem predlogom, ako so v tem jedine ostale velevlasti. Avstrijski poslanik nima v tem oziru še nikakih navodil. Kakor torej razvidno, ima črnogorski kandidat precej nade, toda častnega mandata pa le še nima v svojem žepu.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. decembra.

(Okrajna boln. blagajna ljubljanska) je v smislu odredbe dež. vlade sedaj razpisala dopolnilno volitev za odstopivše člano upravnega odbora. Današnja „Laib. Z.“ je objavila dotično vabilo, katero pa treba v toliko popraviti, da se volitve ne

bodo vršile 19. t. m., ampak na sv. Stefana dan t. j. 26. decembra ob 9. uri dop. Gg. delegati naj to blagovolijo na znanje vzeti.

(Zbolel je) predsednik deželnega sodišča gospod pl. Kočevar za pljučnico, a bolezen se je že obrnila na bolje.

(Domovinska pravica ljudskih učiteljev.) Upravno sodišče je v nekem slučaju odločilo, da ima definitivno nameščen ljudski učitelj domovinsko pravico v občini, kamor je premeščen na redno službo, ko jo je nastopil.

(Gledišče) Opereta „Fra Diavolo“ se je sinoči v našem gledišču v tej sezoni zadnjič pela. Kakor pri prejšnjih predstavah, tako je dosegla tudi sinoči popoln uspeh. Posamezni pevci in pevke so svoje vloge izvrševali povsem v zadovoljstvo deloma prav mojstersko. To se mora reči v prvi vrsti z ozirom na priznane moči našega opernega kora, kakor so gg. Baskovič, Nollin in Fedezkovski in gdč. Ševčikova in Horvatova. Povdarjati pa moramo in s posebnim zanimanjem smo opazovali napredovanje g. Rusa, ki je v zlasti veliko partijo v zadnjem dejanju tako krepko, polno, čisto in hkrati tako dovršeno pel, da ga je občinstvo na odstopu od dolgotrajnim in burnim odobravanjem pohvalilo. Sploh opazujemo, da ta vrli pevec zares vidno napreduje in da se mu, ako ostane vztrajen in se mu omogoči višja pevka izobrazba, obeta zelo lepa bodočnost. Gledišče je bilo še precej dobro obiskano.

(Repertoar slovenskega gledališča.) Jutri se bode predstavljala priljubljena burka s petjem „Ali je to dekle“, v kateri nastopita kot gosta gospa Polak-Bohinčeva in gosp. Podgrajski. — V četrtek se bode ponavljala opera „Ples v maskah“. — Intendantca je povabila gospo Borštnik-Zvonarjevo na dvakratno gostovanje. Gospa Borštnikova se je povabila na občno veselje odzvala in nastopi na našem odru v soboto dne 18. in v torek dne 21. t. m., in sicer v Sudermannovem igrokazu „Dom“ in v Birchpfeifferjevem velepriljubljenem igrokazu „Cvrček“. Zasluga, da je bilo odlični naši rojakinji mogoče, odzvati se povabilu „Dramatičnega društva“, gre gospodu intendantu dr. pl. Miletiću, kateri je dal gospej Borštnikovi dopust, dasi ima v Zagrebu preobilo posla.

(Glasbene Matice moški in ženski zbor) ima od danes nadalje zopet redne skušnje, t. j. ženski zbor ob 6., moški ob 8. uri v ponedeljek in sredo zvečer.

(Potres) Iz Smlednika. V petek ob 6. uri zvečer čutili smo tu pri nas precejšen potres z močnim bobnenjem. Nekateri ljudje hiteli so iz hiš gledat, meneč, da se je kje sneg sprožil s strehe. — V soboto so čutili ljudje ob 1/5. uri zjutraj drugi slabjši sunek. Možno, da je novi sneg zopet obudil tresenje, kot se je to večkrat ponavljalo predlansko zimo.

(Iz Idrije.) Bolezen se vedno ni ponehala, tudi mrliče se imamo. V petek sta bila dva pokopana, umrla za vročinsko boleznijo: omožena žena v najboljših letih in 21 letni mladenič. Poslednji je bil vnet socijalni demokrat. Ko je bil 1. dec. previden, ukazal je vpricho v sobi zbranih materi „Delavca“ sezgati, češ, da nima s socijalnimi demokrati nič več opraviti. Dne 11. decembra je umrla blaga žena, katere ime zasluži očitno biti imenovano. O pokojni 42 letni Franciški Poženel lahko trdimo, da se je darovala za svoja dva otroka. V preprostem ljudstvu se živi ljubezen. Tri otroke je imela hkrati bolne na vročinski boleznijo. Noč in dan se ni ganila od njih bolniške postelje. Ko jej je vzela smrt najstarejšo hčer in so ostala dva otroka spravili v rudniško bolnišnico, sla je za njima in jima najljubezniveje stregla tudi tam. Reva ni vedela, da se bode dobrih 14 dnj pozneje sama preselila ravno tam k svojemu Očetu in ljubljeni hčerki. Še so zlata srca! — V četrtek 5. t. m. je bila občinska seja. Na dnevnem redu je bil proračun za prihodnje leto 1898. Dohodki so proračunjeni na 36.224 gl., stroški pa na ravno toliko. Med dohodke je všteti tudi 10.000 gl., katere naj bi občina na posodo vzela po 5 odst. — Tudi 3 odst. doklada k neposrednim davkom utegne biti manjša za okroglih 4.000 gl., torej le 16.000 gl. Mej stroški se navaja tudi naprava nove ledenice, ki naj bi stala 6.000 gl. Odbor je to točko črtal. Za zidanje občinske hiše je v proračunu zopet 12.000 gl. Nekoliko čudno gospodarstvo bode tu. Doslej je izračunil stavbinskega odseka zastopnik, da je napravljenega dela za

17.000 gl. Občinski odbor pa je izplačal podjetniku že 20.000 gl., ravno toliko, kolikor je podjetnik vplačal varščine. Kako se bode neki to zmedlo? Za napeljavo „lačne vode“ stoji v proračunu 8.000 gl., — treba bode pa menda vsaj še toliko. Tudi izvanredni stroški niso neznatni — 500 gl. Trajna podpora revežem znaša 840 gl., izvanredna 200 gl. Za oskrbovanje revežev na Pristavi je proračunjenih 1680 gl., bolniških in pogrebniških stroškov 50 gl., remuneracije za zdravljenje revežev 60 gl., prispevek za šolsko mladino rednih 100 gl., za 50 letnico cesarjevo pa se bode podarilo izvanredno še 100 gl.; za 25 gl. se bode kupilo Gabersčkovke knjižnice za šolsko mladino in otrokom razdelilo. — To je po večjem naš proračun. Pomenljivo je, da delamo v novi dobi dolgove. Lani se je vzelo na posodo 5.000 gl., za l. 1898 je proračunjenih 10.000 gl. Ali pomeni to napredek?

(Iz Gradca), 12. decembra. Slednjič je vendar tudi pri nas začela pihati druga sapa. Oblastva so konečno vendar sprevidela, kakšno gadjjo zalego so se vzgajali s prizanašanjem in mižanjem, spoznala so, da treba nemškimi prenesenostom stajati na ravni Graškim srednješolcem je bilo do zdaj dovoljeno vse storiti v imenu zatiranega nemštva, a zdaj so profesorji na poziv namestništva odredili strogo preiskavo in vse srednješolce, ki so se udeleževali zadnjih izgrediv, disciplinarno kaznovali, nekaj so jih celo izključili iz vseh tostranskih učilišč. Prepovedali so jim nositi plavice in s „heilanjem“ pozdravljati. Tudi magistrat je pod pritiskom vojaških oblastev zagrozil vsem krčmarjem in kavarnarjem z izgubo koncesije, ako bi se branili vsprejemati častništvo in moštvo bosanskega polka v svoje prostore. Toda vse to je prepozno, s takimi sredstvi se le draži „bestia triumphans“, ki terorizira vse mesto. To čutimo poleg nemških katoličanov in krščanskih socialistov vsi zavedni Slovani, v tem hipu pa najbolj trije slovenski dijaki. Ti so šli zvečer mirno — nesreča je hotela — ravno mimo gostilne, kjer ima nemška dijaška zveza „Germania“ svojo „knajpo“. („Germanci“ se rekrutirajo s Spodnje Stajerskega, mnogi njih očetje ne znajo niti nemški, kakor nam je zardil gostilničar.) Pred gostilno je stal na cesti pijan „Germanec“ in začel slovenske dijake izzivati. Dva sta šla naprej, tretji je ostal in zahteval od Nemca, naj žaljenja prekliča. A ta ga je začel nesramno psovati, kar mu je hotel Slovenec povrniti z zaušnico. Nемец se izmuzne, zazvižga, in v istem hipu plane nad 20 „Germancev“ na ubogega Slovenca z debelimi gorjačami. Druga dva prihitita prvemu na pomoč, a kaj naj opravijo triji neoboroženi (samo jeden je imel drobno palčico pri sebi) proti taki množici pijanih divjakov, ki so udrihali s palicami na vse strani? Slovenci so se branili z golimi pestmi, a ker je bilo več Nemcev precej hudo pobitih (jednega so morali celo v bolnišnico odpeljati), morali so se brez dvojbe sami med seboj tolči, kar je zelo verjetno, ako pomislimo, da Nemci v svoji pijanosti niso niti vsi vedeli, ne videli, po kom udrihajo. Policija je napravila pretepu konec s tem, da je aretirala slovenske dijake ter je vso stvar izročila deželnemu sodišču. Nemško časopisje je takoj uporabilo priliko in pisalo grozovite članke o nasilnem napadu brutalnih Slovencev na mirne Nemce. Zagovornišvo slovenskih dijakov je prevzel tukajšnji slovenski advokat dr. J. K. Pri prvi obravnavi so Nemci lagali kar se je dalo, cele sodišče je spoznalo, da se njih izpovedi ne vjemajo. Precej upanja je bilo, da se vsa stvar reši ugodno za Slovence, kar nakrat odpove advokat slovenskim dijakom svojo pomoč, češ, da je dobila vsa zadeva političen značaj, da zgubi svojo politično klijentelo, ako hoče Slovence vspešno zagovarjati; ker bi moral nemške dijake osvetliti kot lažnike, se boji, da mu ne poškodijo stanovanja in pisarne itd. Stvar sama na sebi bi ne bila tako huda, ako bi se dalo tukaj družega zagovornika dobiti, iz domovine pa si ga dijaki ne morejo naročiti, ker nimajo toliko denarja. Ein guter Rath ist theuer!

(S Krke.) [Konec.] Jaz se le čudim, kako da se vaša stranka sploh še kaj meni s temi „klerikalnimi klečepalci“, pa ste jih le prosili, naj glasujejo z vami. Sicer pa so novi odborniki samostojni možje, ki imajo kaj v glavi in pod palcem, malo več kakor dopisnik v „Narodu“, in se zaradi tega pred nikomur suženjski ne vklanajo. Toda breo jim je treba dati, ker ne marajo Fortunata in njegovih kimalcev. Kako je pa tudi dopis lep, če pitaš koga s „klerikalnim klečepalcem“, če par sveto-

pisemskih besedij navedeš, ki so ti ostali v zmedeni glavi od mladih let, potem pa še mlademu kaplanu nekoliko popridiguješ! Primaruhe, kaj ne, vse, kar je liberalnega, mora se veseliti. Toda ne govorimo o veselju, ves dopis v „Narodu“ preveva bridka žalost, seveda pri pogrebu 20 odbornikov ne more biti drugače. „Res žalostno je“, beremo dvakrat. Kaj je žalostno? No poraz, in zakrivil ga je kaplan, ki je „3 dni pred volitvijo letal po vsi občini itd.“ Samo pol drugi dan je bilo zadosti in vse vaše prizadevanje je bilo brezuspešno. Po vsi občini pa ni letal! Kdaj je bil v V. Lesah, kdaj v M. Lesah, ali Podbukovjem, v Lasih? Kdaj v Ilovigori, v Kitnemvrhu? Tu ste se malo zlagali, pa to nič ne dá, saj pridemo kmalu do obrekovanja. Kaplan je zadnji čas pred volitvijo malo stopil po vaseh, pa mu tako zamerite! Kaj pa tisto, ko je bilo podbukovskemu Malnarju naročeno že davno, naj ljudi obdeluje, češ, duhovnov ne? Kaj pa to, če je Zadel 14 dni poprej prosil pooblastil? Seveda Magovac se tudi ni nič pregrešil, dasi je obljubil 100 hlebov kruha, polovnjak vina in zaklal prašiča. Fortunat je krčmarje strašil, koliko sitnosti bo, če pridejo na kmalo novi moze, voo, mooo in tooo, da pregledali na vsaka tri leta, ako pa ostanemo mi, dobro bo vse, kakor je — no pa on že sme to, samo kaplana zaprite v kletko. Drugi so tudi delali kar se je dalo, pa vse zastonj, zato ste prav zapisali „res žalostno je“. Veste, zakaj je bilo tako? Poslušajte pregovor: „Zlo spredeho, lahko zmedeno“. Nobeden nas več ne mara, to je! . . . Pripelji „uboge in hrome in slepe in kruljeve“, bilo je menda ukazano kaplanu. Laž, da si večje ne moreš misliti. Kaplan je volilce nagovarjal, nevolilcev ne. Ne vem pa, zakaj bi se nekaterim volilcem očitalo, da so „ubogi in hromi itd.“ Varujte se, dopisnik — zato ste menda podpis pozabili — da vas kdo kaj ne popraša! Sicer se je pa v I. razredu pokazalo, kakšne „uboge itd.“ je pripeljal kaplan. Ne jednega liberalne stranke ni bilo in vendar volijo tukaj največji davkoplachevalci. In ravno tu se je nekaj čudnega prigodilo. Ti kaplanovi „slepi“ so v mraku še razločno videli, kako so jo popihali grajščaki in tovariši z volišča, kjer so čakali do tega trenutka, da bi se vendar kaj na bolje obrnilo. Malo je manjkalo, da niso začeli „hromi in kruljevi poskakovati!“ Vrhunec zlobe doseže pa dopis tam, ko očita duhovnikoma, da sta na volišču namesto doma, in zavije dogodek z bolnikom tako hudobno, da se precej izda, kdo je. Nalašč zamolči, da je bil bolnik v vasi, nalašč obrekuje, da so duhovnikov doma iskali itd. Kdo bo tako neumen, da pojde mimo duhovna iskat ga k cerkvi?! Sicer boste pa morda pri sodnji drugače govorili. Vaše obrekovanje pobija izjava Franceta Podržaj v sobotnem listu. O zanemarjanju dolžnostij kar molčite in rajše opozorite na to Fortunatka, če ga poznate, naj bo večkrat na pošti, da ga ne bomo vedno čakali, iz katere krčme bo prišel. — Nauk, ki ste mi ga dali na koncu, sem pa precej izpolnil! „Tukaj“ — namreč pri omenjenem sv. obhajilu — „iščite zmote, g. kaplan itd.“ Našel sem jo. Zmotili ste se prav grdo vi, sv. vera peša pri vas, ker obrekujete; vidite, tako je. — Ako boste še iskali, jo boste pa še skupili!

Janez Štrukelj, kaplan.

(Ogenj.) Dne 28. novembra je v Sinadolu na Notranjskem pogorel skedenj Mat. Čehovina, v katerem je bilo baje 450 stotov sena. Ker pa je bil pri neki tržaški zavarovalnici zavarovan za 1300 gld. in je škode le okroglih 600 gld., so ljudje začeli

sumničiti, da je gospodar sam zažgal. Čehovina so orožniki prijeli ter izročili okrajnemu sodišču v Senožečab.

(Nesreča) Dne 10. t. m. je 19 letni rudar Al. Kržišnik v Kisoveu pri Zagorju po nesreči padel v rov 16 metrov globok ter na mestu mrtev obležal.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 13. decembra. Cesar je vsprejel danes dopoldne zunanjega ministra grofa Goluhovskega v zasebni avdijenci ter mu izročil veliki križ Stefanovega reda.

Dunaj, 13. decembra. Vest, da je vlada že določila dan, na kateri se snidejo deželni zbori, se uradno dementuje. Dostavlja se pa, da se ministerstvo peča s tem vprašanjem in da se v malo dneh objavi dotični odlok.

Dunaj, 13. decembra. Nemško-liberalnim, posebno pa nemško-nacijonalnim kričaćem je bojda zelo neljubo, da so Košut in sodrugi v ogerskem parlamentu opustili nameravano obstrukcijo. Ostro jih prijemajo radi tega v svojih glasilih. „D. Zeitg.“ vpraša mej drugim, kje je napovedana obstrukcija, kje je uporno gibanje po celi deželi, ki je je Košut obljubil vprizoriti proti nagodbenemu provizoriju.

Praga, 13. decembra. Razni češki listi prinašajo vest, da se v češko-narodnih krogih mnogo debatuje o nasvetu, naj bi se 2. december vsakega leta kot obletnica dne, v katerem je bila proglašena nagla soda, proglasil narodnim žalnim dnem in naj bi v letu 1898 kot žalnem letu izostale vse običajne zabave. — Deputacija tukajšnjih Nemcev iz rajha, ki so se pred nekaj leti priselili čez mejo, se je podala minule dni k nemškemu poslaniku s prošnjo, naj posreduje pri naši vladi, da se jim povrne škoda, ki so jo jim bojda provzročili Čehi.

Budapešta, 13. dec. V petkovi seji poslanske zbornice vsprejeti zakon glede pomažarjenja vseh nemažarskih krajevnih imen je v obilni meri po pravici razburil vse nemažarske narode. Za jutrišnji dan se sklicuje v Sibinj splošni shod rumunskih volilcev, na katerem se bo najodločneje ugovarjalo mažarskemu nasilstvu. „Raje umreti, kakor pomažariti se“, je geslo Rumunov. — Njim se pridružujejo Slovaki, ki bodo v ta namen priredili več shodov. Dela se pa tudi bolj nego preje na zvezo mej Čehi in Poljaki ne samo na literarnem, marveč tudi na političnem polju.

Petrograd, 13. decembra. Uradno se objavlja imenovanje Šadovskega poslanikom v Carigradu in Izvolskega poslanikom v Monakovem.

Madrid, 13. decembra. General Weyler je dospel včeraj iz Barcelone. Vlada je tem povodom izdala mnogostranske odredbe v ohranjenje miru, ki so pa bile popolno odveč. General izjavlja, da se ne pridruži nobeni stranki, marveč bo deloval le za spreh industrije in trgovine.

Kaneja, 13. decembra. Včeraj je pripeljal Lloydov parnik 70 avstrijskih vojakov, ki bodo namestovali odišle rezervnike. Jeden del teh vojakov je v pristanišču Izzedin.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padavina v 24. urah v mm.
11	9 zvečer	730,9	-0,6	sr. svzh.	del. jasno	
12	7. zjutraj 2. popol.	736,4 739,0	-1,3 0,8	sr. svzh. brezv.	megla "	0-0
12	9. zvečer	739,9	-2,3	brezv.	megla	
13	7. zjutraj 2. popol.	739,5 739,2	-2,7 6,5	sl. svzh. sr. jzah.	megla del. jasno	0-0

Srednja temperatura sobote -0,8°, za 0-3° nad normalom.
Srednja temperatura nedelje -0,9°, za 0-4° nad normalom.

Eksekutivne dražbe.

- Josipa Stampfla iz Gotenle posestvo (130 gld.) dné 15. dec. 1897 in 12. jan. 1898 v Kočevju.
- Martina Bregarja iz Hudenj posestvo (723 gld.) s pritkino (18 gld.), dné 15. dec. 1897 in 15. jan. 1898 (ponovitev) v Krakem.
- Martina Ruparja iz Sopotnice zemljišča (2002 gld. 90 kr.), terjatev 38 gld. 28 kr., dné 15. dec. 1897 in 14. jan. 1898 v Škofji Loki.
- Antona Pižmohta posestvo na Brezovici (2755 gld. 95 kr.) dné 15. decembra v Trebnjem.
- Janeza Hermana zemljišča v St. Rupertu in Bistrici (200 gld. in 1680 gld.) dné 15. dec. 1897 in 19. jan. 1898 v Mokronogu.
- Janeza Nagodeta iz Rovt zemljišča (5130 gld.) dné 16. dec. 1897 in 12. jan. 1898 v Logatcu.
- Uršule Vidic zemljišče v Polici (2015 gld.) dné 10. dec. 1897 in 13. jan. 1898 v Zatičini.
- Janeza Glavana zemljišče v Knežji vasi (35 gld.) dné 18. dec. v Trebnjem.
- Franca Franka iz Čelja posestvo (788) dné 17. dec. 1897 in 17. jan. 1898 v Ilir. Bistrici.

St. 1515.

Razpis.

837 3-1

Za mestno hranilnico v Kranju se razpiše

služba pomožnega uradnika

z letno plačo 600 gld. proti kaveji v enakem znesku. Služba je prvo leto provizorična, po preteku leta se pa službene razmere urede definitivno. Prosilci naj svoje prošnje z dokazili o znanji potrebnega knjigovodstva, slovenskega in nemškega jezika, potem o starosti, šolanji in dosedanjem službovanji vložé

do dné 28. decembra t. l.

pri podpisnem županstvu.

Mestno županstvo v Kranju,

dné 11. decembra 1897.

Oblastveno dovoljena

popolna razprodaja

elegantnih predmetov primernih za božična in novoletna darila.

Cene so neverjetno nizke.

822 9

FR. STAMPFEL v Ljubljani, Tonhalle.

Bortolo Sardotsch, Koper

(tvrška obstoji od l. 1828)

prodaja

domača in inozemska olivna olja.

Na zahtevanje pošilja vzorce brezplačno in franko.

Ozir poštenosti,

zmernih cen in točne, redne postrežbe so najboljši dokaz razni samostani, cerkvena predstojništva in zasebniki, kateri pri gornji tvrdki kupujejo vse, kar potrebujejo takega blaga, od najfinjšega namiznega olja do goriva in olja za mazanje strojev. 674 53

Dunajska borza.

Dne 13. decembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 30 "
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 65 "
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 " 55 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 45 "
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 " 40 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	944 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	349 " 50 "
London vista	120 " 70 "
Nemški drž. bankovci za 100m. nem. drž. velj.	59 " 20 "
20 mark	11 " 82 "
20 frankov (napoleonador)	9 " 58 1/2 "
Italijanski bankovci	45 " 65 "
C. kr. cekini	5 " 70 "

Dne 11. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	159 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 " — "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	188 " — "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " — "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138 " 25 "
Dunavske vravnave srečke 5%	129 " 10 "
Dunavske vravnave posojilo l. 1878	107 " — "
Posojilo goriškega mesta	112 " 50 "
4% kranjsko deželno posojilo	98 " 20 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 40 "
Prijoritne obveznice državne železnice	225 " 50 "
" " južne železnice 3%	183 " 45 "
" " južne železnice 5%	125 " 75 "
" " dolenskih železnic 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	200 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	156 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	74 " 25 "
St. Genois srečke, 40 gld.	79 " — "
Waldsteineve srečke, 20 gld.	57 " — "
Ljubljanske srečke	23 " 75 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	160 " 75 "
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3410 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	416 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	77 " 50 "
Splošna avstrijska stavbinska družba	91 " — "
Montanska družba avstr. plan.	127 " 75 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	166 " — "
Papirnih rubljev 100	128 " 37 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.